

JAARVERSLAG 2010

FISCALE AUTONOMIE EN HAAR GRENZEN

Programmaleider: prof. dr S.J.C. Hemels (tot 1 mei 2010: prof dr. J.J.M. Jansen)

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	3
2. Het programma.....	4
3. De mensen.....	5
4. Gezamenlijke activiteiten.....	7
5. Individuele activiteiten.....	11
6. Tot slot.....	15
ANNEX BIJ 'FISCALE AUTONOMIE EN HAAR GRENZEN'	16
Tabel 1: Personele formatie in fte's onderzoek.....	16
Tabel 2: Kwantitatieve onderzoeksresultaten per jaar.....	17
Tabel 3: Promoties per jaar	18
Tabel 4: Lidmaatschappen van promotie- en oppositiecommissies.....	18
Tabel 5: Overzicht publicaties 'Fiscale autonomie en haar grenzen'	19

1. INLEIDING

Het onderzoeksprogramma Fiscale autonomie en haar grenzen is op 1 januari 2008 gestart. Hier nemen 18 onderzoekers aan deel die met een onderzoeksaanstelling verbonden zijn aan de sectie belastingrecht. Daarnaast nemen ook buitenpromovendi, gastonderzoekers en (gast)docenten met alleen een onderwijsaanstelling deel aan het onderzoeksprogramma. Tevens wordt samengewerkt met de onderzoekers van het Fiscaal Economisch Instituut dat is verbonden aan de Erasmus School of Economics (ESE), ondermeer in de Stichting Europese Fiscale Studies.

Tot 1 mei 2010 was prof. dr. Sjaak Jansen programmaleider van dit onderzoeksprogramma, op 1 mei 2010 is deze taak overgenomen door prof. dr. Sigrid Hemels. In de tweede helft van 2010 is een aantal nieuwe initiatieven gestart op het gebied van onderzoek. Er is begonnen met bijeenkomsten speciaal voor fiscale promovendi (zowel promovendi in dienst van de Erasmus School of Law (ESL) als buitenpromovendi) en er is een onderzoeksbijeenkomst geweest voor alle onderzoekers, waar het onderzoeksprogramma is besproken en een promovendus zijn onderzoek heeft toegelicht.

Er zijn binnen het programma 46 wetenschappelijke publicaties gerealiseerd in 2010. Een substantieel aantal publicaties is verschenen in internationale tijdschriften. In december 2010 verscheen bovendien het boek *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future*, dat als onderdeel van het onderzoeksprogramma tot stand is gekomen. Een ander hoogtepunt was de oratie van prof. dr. Guido de Bont op 19 maart 2010.

Voor onderzoekers die zich met het belastingrecht bezighouden, is het van belang om niet alleen aan het wetenschappelijke discours deel te nemen, maar om de verworven kennis ook met de samenleving te delen. Door middel van vakpublicaties (89 in 2010) en deelname aan seminars richten de onderzoekers zich op praktijkfiscalisten werkzaam bij onder meer de rechterlijke macht, de adviespraktijk, de Belastingdienst, de fiscale advocatuur en het Ministerie van Financiën. Het contact met het bredere, niet-fiscale publiek is diverse malen gemaakt door optredens in nationale en zelfs internationale media en het verzorgen van lezingen. Op deze wijze geven de onderzoekers niet alleen invulling aan hun wetenschappelijke taak, maar ook aan hun maatschappelijke opdracht.

2. HET PROGRAMMA

2.1 Kern

In de tweede helft van de twintigste eeuw is in Nederland sterk de nadruk gelegd op de fiscale autonomie. Aan het eind van de vorige eeuw is een kentering hierop ontstaan. De opheffing van allerlei juridische en fysieke barrières tussen landen, bijvoorbeeld, heeft ertoe geleid dat het grensoverschrijdende verkeer van goederen, kapitaal, diensten en werknemers vrijer is dan ooit tevoren. Burgers en ondernemingen kunnen zich makkelijker vestigen in andere landen. De globalisering die het gevolg hiervan is, heeft echter als tegengesteld effect dat landen bij de inrichting van hun belastingstelsel minder vrij, autonoom, zijn dan voorheen. Zo zijn steeds meer en duidelijker invloeden waarneembaar van andere disciplines, binnen de rechtsgeleerdheid, maar ook daarbuiten. Enerzijds wordt fiscale autonomie begrensd door andere rechtsbronnen, eventueel van hogere orde. Anderzijds hebben niet-juridische factoren invloed op de fiscale autonomie, zoals de genoemde globalisering, belastingconcurrentie, technische ontwikkelingen en veranderende politieke en sociale inzichten. Centrale vraag van het programma is daarom welke invloeden van buitenaf werkzaam zijn of zijn geweest op het formele en materiële belastingrecht, dan wel in de toekomst daarop invloed zullen gaan hebben, tot welke gevolgen dat heeft geleid of mogelijk zal leiden. Omgekeerd gaat ook invloed uit van het belastingrecht op andere rechtsgebieden dan wel andere disciplines. Het gaat met andere woorden steeds om de wisselwerking tussen het fiscale domein en andere domeinen en wat de gevolgen daarvan zijn voor het belastingrecht.

De centrale onderzoeksvraag wordt uitgewerkt aan de hand van de volgende onderzoeksthema's:¹

- van autonoom fiscaal bestuursrecht naar algemeen bestuursrecht;
- doorwerking Unierecht en internationaal (belasting)recht;
- lokale belastingheffing in de 21^e eeuw;
- instrumentalisering.

2.2 Nieuw deelterrein

In 2010 is als onderdeel van het thema 'instrumentalisering' een nieuw deelonderzoek gestart dat zich bezighoudt met fiscale autonomie en haar grenzen in relatie tot kunst, cultuur en goede doelen, daaronder begrepen het mecenaat. Dit thema is in het najaar van 2010 zeer in de maatschappelijke belangstelling gekomen door de in het regeerakkoord opgenomen bezuinigingen op kunst en cultuur, een nadruk op het verwerven van eigen middelen door de kunst- en cultuursector en de als gevolg daarvan herleefde belangstelling voor het mecenaat. Dit deelproject is opgezet door prof. dr. S.J.C. Hemels. Dr. D. Molenaar heeft zich hier als gastonderzoeker aan verbonden. In dit deelproject zijn ook contacten gelegd met onderzoekers van andere faculteiten en universiteiten, zoals het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy (ECSP), een samenwerkingsverband van de ESE en de RSM en met de werkgroep filantropie van de Vrije Universiteit Amsterdam. De populair-wetenschappelijke uitgave Mecenaat en Fiscus maakt onderdeel uit van dit project en bleek tevens een van de aanjagers van het debat over het mecenaat.

¹ Voor een uitgebreide beschrijving van deze deelprogramma's wordt verwezen naar het jaarverslag 2009.

3. DE MENSEN

Een onderzoeksprogramma staat of valt met de mensen die het uitvoeren. Aan het programma Fiscale autonomie en haar grenzen zijn een groot aantal onderzoekers verbonden, zowel op formele als op informele wijze. Binnen meestal kleine aanstellingen, of zelfs zonder dat sprake is van formele onderzoekstaken, wordt met veel enthousiasme aan het onderzoek gewerkt. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de aan het programma verbonden onderzoekers:

3.1 Deelnemers vanuit de sectie belastingrecht

De volgende personen zijn vanuit de sectie belastingrecht verbonden aan het onderzoeksprogramma met het navolgend aantal onderzoeksfte's (fte's gebaseerd op berekening voor de procedure Sanderskwalificatie):

- prof.mr.drs. H.P.A.M. van Arendonk 0,40
- mr. A.J.M Arends (onderwijsaanst.) p.m.
- prof. dr. G. de Bont 0,08
- drs. B.W.A.M. Damsma p.m.
- mr. M. Evers 0,16
- prof. dr. M.W.C. Feteris (0-aanstelling) 0,12
- mr. dr. G.K. Fibbe 0,16
- mr. dr. A.C.G.A.C. de Graaf 0,16
- prof. dr. S.J.C. Hemels 0,16 (onderzoekstijd berekend vanaf 1 mei, tevens
+0,1 programmaleiderschap)
- dr. M.P. van der Hoek 0,16 (tot 1 juni)
- prof. dr. J.J.M. Jansen 0,24 (netto: 0 ivm aftrek bestuurs/beheerstaak)
- drs. B.J. Kiekebeld p.m. (nulaanstelling, voor 0,1 onderzoeker bij het
EFS)
- prof. dr. H.A. Kogels (bijz. hoogleraar) 0,08
- mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok 0,08

- mr. F.J.H.L. Makkinga p.m.
- dr. D. Molenaar (gastonderzoeker) p.m.
- mr. A.P. Monsma 0,6 (vergoed door ESBL)
- mr. dr. E. Nijkeuter 0,16
- mr. M.E. Oenema 0,16
- mr. A.W.M. Roelen (onderwijsaanst.) p.m.
- mr. E. Ros 0,40
- mr. A.W. Schep 1,0 (vergoed door ESBL)
- mr. R. Snoeij 0,16
- prof. dr. J.C.M. van Sonderen 0,16 (netto: 0,127 ivm aftrek vanwege taak als onderwijsdecaan)
- prof. dr. A.J.A. Stevens 0,12
- mr. M. de Wilde 0,16

Prof. dr. J.J.M. Jansen heeft per 1 maart 2010 zijn aanstelling van 1 fte teruggebracht tot 0,4 fte in verband met zijn benoeming tot lid van de Raad van State, daarom is ook zijn onderzoekstijd verminderd. De heer Van der Hoek is per juni 2010 met pensioen gegaan. Prof. dr. S.J.C. Hemels is op 1 mei 2010 in dienst gekomen. Van september 2010 tot februari 2011 was student Ibrahim Aarouss aangesteld voor ondersteuning in het onderzoek via het Programma Student-assistenten Onderzoek.

3.2 Buitenpromovendi

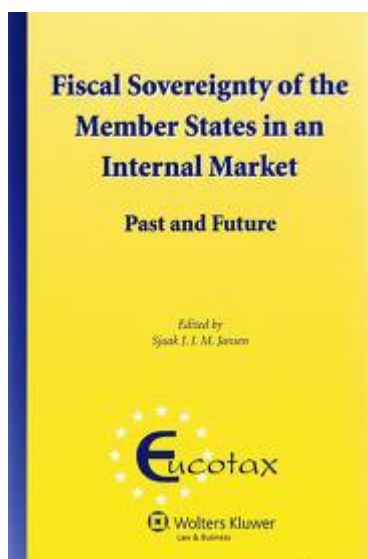
- mr. L. Wijsman (gestart in 2005) (promotor prof. dr. M.W.C. Feteris)
- mr. P. De Haas (gestart in 2007) (promotor prof. dr. G. de Bont)
- mr. J.A. Kok (gestart in 2008) (promotor prof. dr. H.A. Kogels)
- mr. A.M.P. Van Velzen (gestart in 2008) (promotor prof. dr. A.J.A. Stevens)
- mr. A. Bosman (gestart in 2008) (promotor prof. dr. A.J.A. Stevens)
- mr. E.A.M. Huiskers-Stoop (gestart in 2010) (promotor prof. dr. J.C.M. van Sonderen)
- mr. M. Koomen (gestart in 2010) (promotor prof. dr. A.J.A. Stevens)

4. GEZAMENLIJKE ACTIVITEITEN

Binnen het onderzoeksprogramma zijn in 2010 diverse gezamenlijke activiteiten ondernomen. Onderstaand wordt een aantal belangrijke activiteiten beschreven.

4.1 Gezamenlijk boek in het kader van het onderzoeksprogramma

In december 2010 verscheen bij Kluwer Law International BV in de Eucotax serie het boek *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future* (ISBN 978-90-411-3403-5). Dit boek is tot stand gekomen in het kader van dit onderzoeksprogramma. Het haakt specifiek aan bij het thema 'doorwerking gemeenschapsrecht en internationaal (belasting)recht': Although EU Member States have retained national sovereignty in tax matters, a consistent line of decisions by the European Court of Justice requires them to exercise these powers consistent with superseding Community law. In other words, the Member States are not wholly autonomous. This in turn creates serious tensions. This timely resource covers a variety of critical issues, including the current and possible future effects of the internal market on the fiscal sovereignty of Member States; the limits that European law imposes on Member States' policy sovereignty in matters of international tax law; the effect of European law on taxes levied by local authorities; and the consequences the Treaty of Lisbon may have for Member States' fiscal sovereignty.

Aan dit boek is zowel door onderzoekers verbonden aan het onderzoeksprogramma Fiscale autonomie en haar grenzen meegewerkt als door onderzoekers van andere onderzoeksprogramma's en van andere universiteiten. Daarmee is mede invulling gegeven aan het doel van het onderzoeksprogramma om het fiscale recht mede te bestuderen in de wisselwerking met andere rechtsgebieden en andere jurisdicties, hetgeen reeds blijkt uit de inhoudsopgave:

Preface

Chapter 1 Contribution to: Fiscal Policy in the European Union Context – The Semi-detached Sovereignty of Member States in the European Union *Fabian Amttenbrink and Helena Raulus*

Chapter 2 European Union Finances *M. Peter van der Hoek*

Chapter 3 The Single Market and National Tax Sovereignty *René Barents*

Chapter 4 The Fiscal Aspects of the Free Movement of Workers in the EC Context *Bruno Peeters*

Chapter 5 Freedom of Establishment and Transfers of Corporate Seats *Sjaak J.J.M. Jansen*

Chapter 6 EU Free Movement of Capital and Corporate Income Taxation: The Relationship between the Free Movement of Capital and the Other TFEU Freedoms and Justification Grounds in a Third Country Context *Ben J. Kiekebeld and Daniël S. Smit*

Chapter 7 Pushing Back Frontiers (Un)charted Territories in the Field of International Tax Law and EU Law *Maikel Evers and Arnaud de Graaf*

Chapter 8 Local Authorities and Fiscal Autonomy: State Aid? *Henk P.A.M. van Arendonk*

Chapter 9 The Future of Fiscal Sovereignty: Some Closing Thoughts *Sjaak J.J.M. Jansen*

4.2 Onderzoeksbijeenkomsten

4.2.1 Promovendi-overleg 31 augustus 2010

Op 31 augustus 2010 vond het eerste onder de nieuwe programmaleider georganiseerde promovendi-overleg van het onderzoeksprogramma fiscale autonomie en haar grenzen plaats. Aanwezig waren 5 promovendi (Evers, De Haas, Ros, Schep, de Wilde (Oenema moest zich wegens ziekte afmelden)) en de programmaleider (Hemels). Tijdens deze eerste bijeenkomst hebben de promovendi kort hun onderzoek en de fase waarin zij verkeren toegelicht. Er ontstond een levendige discussie, waarbij promovendi ook elkaar vragen stelden en tips gaven. Daarnaast zijn meer algemene zaken besproken. Een onderwerp was het tussentijds publiceren van onderzoeksresultaten en publicatiestrategieën, het in publicaties vermelden dat onderzoek binnen het onderzoeksprogramma plaats vindt en het vieren van successen. In dat kader werd de zeer nuttige suggestie gedaan om voortaan meer bekendheid te geven aan publicaties binnen het onderzoeksprogramma, bijvoorbeeld door de eerste pagina van artikelen op het prikbord te hangen (dit is inmiddels gebeurd, zie paragraaf 2.4). Een ander onderwerp was het belang van congresbezoek en doen van paper proposals. Ook hierover zijn ervaringen uitgewisseld. Een vraag die in dit kader opkwam was of er beleid is mbt de vergoeding van kosten van congresbezoek. De promovendi waren positief over deze bijeenkomst, deze zullen daarom vaker worden georganiseerd. Zij waren enthousiast over het idee om ook een keer een bijeenkomst te organiseren met de promovendi van fiscale economie, vooral ook om eens kennis met elkaar te maken (dit heeft in 2011 plaatsgevonden). Zij waren bereid om tijdens een onderzoeksbijeenkomst voor de hele sectie hun onderzoek toe te lichten. Maarten de Wilde heeft dit tijdens de onderzoeksbijeenkomst van 9 november 2010 gedaan.

4.2.2 Onderzoeksbijeenkomst 9 november

Op 9 november 2010 vond de eerste onderzoeksbijeenkomst van het onderzoeksprogramma 'Fiscale autonomie en haar grenzen' onder de nieuwe programmaleider plaats. Hiervoor waren alle onderzoekers die zich bij het programma betrokken voelen uitgenodigd. Er was een goede opkomst: zes promovendi (3 interne en 3 buitenpromovendi), zes hoogleraren, een gepromoveerde gastonderzoeker en een onderzoekster die nog niet met een proefschrift is begonnen.

Tijdens de bijeenkomst is gesproken over de goede resultaten van de afgelopen onderzoeksvisite en hoe we verder gaan naar de volgende visitatieronde. Ook de verplichting om artikelen via open access te publiceren en de onduidelijkheid of de voor fiscalisten belangrijke uitgever, Kluwer en Sdu hier toestemming voor geven, is aan de orde gekomen. Sdu fiscaal bleek niet op de hoogte van deze ontwikkeling en van Kluwer is nog geen reactie gekregen.

Een ander belangrijk punt dat Maikel Evers naar voren bracht, is zichtbaarheid van ons onderzoek: hoe dragen we het uit, zowel binnen als buiten de faculteit. Afgesproken is om waar mogelijk in wetenschappelijke publicaties te vermelden, bijvoorbeeld in een voetnoot of in de inleiding, dat het onderzoek deel uitmaakt van het onderzoeksprogramma 'Fiscale autonomie en

haar grenzen'. In het Engels is het onderzoeksprogramma getiteld: 'Fiscal autonomy and its boundaries'. Promovendi worden aangemoedigd om ook artikelen te publiceren over hun onderzoek. Promovendi worden ook aangemoedigd om hun onderzoek te presenteren via posterpresentaties. Dit biedt mogelijkheden voor het leggen van contacten en vergroot zowel het profiel van de individuele onderzoeker als dat van het onderzoeksprogramma (Erik Ros heeft hier op 20 januari 2011 tijdens de posterpresentatie op de facultaire Nieuwjaarsborrel reeds uitvoering aan gegeven). Maikel Evers gaf aan dat het Young IFA Network denkt aan activiteiten voor promovendi.

Besproken is dat het raadzaam is om outputformulieren in te vullen zodra een artikel is verschenen en hier niet mee te wachten tot het einde van het jaar. Voordeel van direct inleveren van de formulieren is dat de publicatie dan ook meteen op de persoonlijke webpagina verschijnt en het niet lijkt of er het hele jaar niets is geschreven. Voor een snelle verwerking is van belang dat het formulier volledig wordt ingevuld. Kort is aangegeven waar de handleidingen voor het invullen van deze formulieren te vinden zijn. Benadrukt is dat in verband met de Sanderskwalificatie voor het einde van het jaar alle outputformulieren moeten zijn ondertekend en ingediend. Overigens is de verwerking van de onderzoeksgegevens in het jaar 2010 goed verlopen, er was nu nog wel een grote hoeveelheid te verwerken informatie aan het einde van het jaar, maar omdat steeds meer onderzoekers gedurende het jaar hun onderzoeksresultaten aanleveren, zal deze piekbelasting vermoedelijk minder gaan worden. Bij wetenschappelijke publicaties moet altijd een kopie van het artikel worden bijgevoegd.

Het tweede gedeelte van de bijeenkomst heeft Maarten de Wilde zijn onderzoek gepresenteerd. Er ontstond een zeer levendige discussie met de aanwezigen over het onderzoek. Grote dank aan Maarten voor het afbijten van het spits!

De gedachte is om ook in de toekomst dergelijke onderzoeksbijeenkomsten te blijven organiseren, die een combinatie vormen van algemeen overleg over het onderzoeksprogramma en een gedeelte waarin een onderzoeker uit het programma (niet noodzakelijkerwijs een promovendus) zijn onderzoek presenteert. Dit biedt onderzoekers een forum om reacties te krijgen op hun onderzoek en draagt bij aan het profiel en samenhang van onze groep.

4.3 Seminars en andere activiteiten in het kader van de Europese Fiscale Studies

Al meer dan vijftien jaar wordt met de onderzoekers van het aan de ESE verbonden Fiscaal Economisch Instituut samengewerkt in de stichting Europese Fiscale Studies (EFS). Deze stichting heeft tot doel wetenschappelijk post-masteronderwijs en -onderzoek op het terrein van het Europees belastingrecht te bevorderen. Deze stichting stelt de onderzoeksgroep in staat jonge academici (promotie-)onderzoek te laten verrichten onder de voorwaarde dat het onderzoeksproject Europees georiënteerd is. Door EFS wordt in samenwerking met Kluwer Law International een Engelstalige brochurereeks uitgegeven, waarin onderwerpen op Europees belastingterrein worden behandeld, zowel vanuit fiscaal-juridische als fiscaal-economische invalshoek.

Samen met de onderzoekers van het Fiscaal Economisch Instituut zijn in 2010 in het kader van de Europese Fiscale Studies (EFS) een drietal, binnen het onderzoeksprogramma passende seminars georganiseerd, deze kenden een hoge opkomst zowel uit de wetenschap als uit de fiscale praktijk:

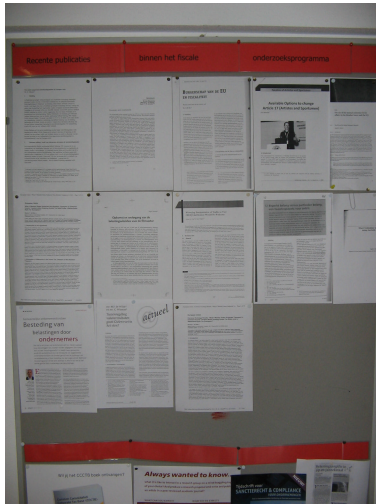
- 25 januari 2010: Horizontaal Toezicht
- 16 juni 2010: Exitheffingen bij ondernemingen

- 1 december 2010: Het vrije personenverkeer: EU-ontwikkelingen in de sociale zekerheid en pensioenen

De aan de ESL en ESE verbonden fiscale hoogleraren zijn in 2010 in EFS verband een aantal maal bij elkaar gekomen. Tijdens deze bijeenkomsten is onder meer gesproken over toekomstige onderzoeksprojecten op het gebied van het Europees fiscaal recht in het kader van de door de EFS uitgegeven publicatierieks. Deze onderzoeksprojecten passen naadloos binnen het onderzoeksprogramma.

4.4 Het onderzoeksprikbord en de fiscale kalender

In het kader van het vergroten van de zichtbaarheid van het onderzoek dat binnen het onderzoeksprogramma wordt verricht, worden de wetenschappelijke publicaties sinds het najaar van 2010 op het publicatieprikbord bij de koffiehoeke van de sectie gehangen. Dit maakt het mogelijk om studenten in contact te brengen met het onderzoek dat door hun docenten wordt verricht en zorgt er ook voor dat de onderzoekers onderling op de hoogte blijven van de onderzoeksuitkomsten van hun collega's. Dit bord blijkt inmiddels op laagdrempelige wijze deze rol te vervullen.

Fiscale kalender

De fiscale kalender is een gezamenlijke activiteitenkalender van de fiscale vakgroepen, waarin behalve promoties en oraties ook symposia en dergelijke worden opgenomen.

- Aanlevering kopij
- Adreslijst secretariaten

Fiscale kalender

17 juni 2011, Congres "Naar een Europese Winstbelasting". Aanvang: 13.00 in de Forumzaal van de Erasmus Universiteit te Rotterdam.

24 juni 2011, Conferentie 'Global Legal Education' te Maastricht, Workshop Comparative Tax Law. Aanvang: 14.00 uur

6 oktober 2011, Promotie *Sjoerd Douma* 'Optimization of Tax Sovereignty and Free Movement' Academiegebouw te Leiden. Aanvang: 16.15 uur. Promotores: prof. mr. T. Bender & Prof. mr. F.A. Engelen.

4 november 2011, 21e Maastrichts Fiscaal Symposium 'Fiscaal innoveren in Nederland' en opening Maastricht Center for Taxation. Aanvang: 13.30 uur

24 & 25 november 2011, PhD Seminar te Leiden "(Fiscal) State Aid and Its Quantification and Recovery"

25 november 2011, Afscheidsrede Prof. mr. A.H.R.M. Denie, hoogleraar Kostprijsverhogende belastingen te Maastricht. Aanvang: 16.00 uur stipt.

LinkedIn Account Type: Basic

Home Profile Contacts Groups Jobs Inbox Companies News More

Fiscale kalender

Discussions Members Promotions Jobs Search Manage More

Donderdag 6 oktober 2011 - Promotie van *Sjoerd Douma* 'Optimization of Tax Sovereignty and Free Movement' Academiegebouw te Leiden... Promotores: prof. mr. T. Bender & Prof. mr. F.A. Engelen.

Woz-waarde serviceflats te hoog, bewoner en erfgenamen gedupeerd (Vandaag in de Telegraaf, van de redactie van Fiscaal up to Date) Gemeenten plakken veel te hoge woz-waarden op serviceflats en -appartementen. Hierdoor zijn ouderen onterecht tiendallen euro's per ...

Woz-waarde serviceflats te hoog fundera posted 2 months ago

Anneke Monsma 1 month ago • Het is een nobel streven om onredelijke uitkomsten voor belastingplichtigen te willen voorkomverhelpen. ...

Vooraankondiging symposium 'Fiscaal innoveren in Nederland' en opening Maastricht Center for Taxation Op vrijdag 4 november vindt het 21e Maastrichts Fiscaal Symposium plaats, dit jaar met als thema 'Fiscaal innoveren in Nederland'. Bij ... posted 2 months ago

Marcel Schaper 2 months ago • Marcel likes this.

Latest Updates

Suzanne Peeters started a discussion: De staatssecretaris van Financiën heeft laten weten dat hij de 30%-regeling voor ingekomen werksme enerzijds wil beperken en anderzijds wil verruimen.

Tabias Steenhuis has joined the group.

In 2010 heeft Sigrid Hemels het initiatief genomen om met en voor alle fiscale vakgroepen aan de Nederlandse universiteiten een Fiscale Kalender op te zetten. Het kwam namelijk regelmatig voor dat fiscale oraties of promoties samenvielen. Door een betere afstemming van activiteiten, is dit eenvoudig te voorkomen. Daarom is vanuit Rotterdam het initiatief genomen om een gezamenlijke activiteitenkalender van de fiscale vakgroepen te maken, waarin behalve oraties en promoties ook symposia en dergelijke worden opgenomen. Niet alleen vergemakkelijkt dit de onderlinge afstemming, maar deze kalender fungeert ook als pr-middel. De Fiscale Kalender bestaat enerzijds uit een internet website² die wordt gehost door de Universiteit Leiden en an-

² <http://www.law.leidenuniv.nl/org/fisceco/belastingrecht/nieuws/fiscale-kalender.html>.

derzijds uit een linked in group.³ Er is enthousiast op dit initiatief gereageerd. De verschillende vakgroepen leveren activiteiten aan voor de kalender en op de linked in pagina wordt regelmatig gereageerd op geposte berichten. De linked in group heeft inmiddels 148 leden.

5. INDIVIDUELE ACTIVITEITEN

In 2010 zijn via Metis op systematische wijze gegevens over publicaties verzameld. Voor andere activiteiten vond op facultair niveau geen systematische gegevensverzameling plaats. Deze andere activiteiten zijn via een email oproep bij de onderzoekers verzameld. Voor het verslagjaar 2011 wordt er naar gestreefd om deze gegevens op systematischer en daardoor minder bewerkelijke wijze te verzamelen.

5.1 (Kern)publicaties

Publicaties zijn een belangrijk middel om over de resultaten die binnen het onderzoeksprogramma worden behaald, te communiceren. Een lijst van alle publicaties van de deelnemers aan het onderzoeksprogramma zijn opgenomen in tabel 5 van de bijgevoegde annex. Een drietal kernpublicaties van het afgelopen jaar waren:

- Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future, edited by Sjaak J.J.M.Jansen, Kluwer Law International BV Netherlands, Eucotax serie, ISBN 978-90-411-3403-5, meer in het bijzonder de hoofdstukken 5 t/m 9 die door onderzoekers verbonden aan het onderzoeksprogramma zijn geschreven.
- Evers, M. en Graaf, A.C.G.A.C. de, *Bestrijding van dividenddoorstroom-constructies: fiscale autonomie van de EU-lidstaten*. Maandblad Belasting Beschouwingen, 79(10), 2010, 18 pp., blz. 347-364 (peer reviewed).
- Nijkeuter, E., *Over (niet) aangewezen ontwikkelingslanden en Europees recht*, Weekblad Fiscaal Recht 2010/6887, blz. 1622-1631.

5.2 Inaugurele rede

Op 19 maart 2010 hield prof. mr. G.J.M.E. de Bont zijn inaugurele rede, getiteld *De goede procesorde in het fiscale strafrecht*. Centraal in zijn oratie stond de vraag in welke zin de goede procesorde invloed kan uitoefenen op de reikwijdte van de procedure. Van de oratie is van de hand van een bij het onderzoeksproject betrokken promovenda een verslag verschenen in het Weekblad fiscaal recht.⁴

5.3 Conferenties en lezingen

Door middel van conferenties en lezingen worden de bevindingen die in het kader van het onderzoeksprogramma zijn verworven gedeeld met andere wetenschappers of een breder publiek. Diverse leden van de onderzoeksgroep hebben lezingen gegeven en deelgenomen aan conferenties, vaak met een interdisciplinair of internationaal karakter. Door het ontbreken van een systematische dataverzameling kan in dit jaarverslag nog geen volledig overzicht worden gegeven,

³ <http://www.linkedin.com/groups/Fiscale-kalender-3709444>.

⁴ M.E. Oenema, Beginselen van een goede procesorde. Verslag van de oratie van G.J.M.E. de Bont, gehouden op 19 maart 2010, Beginselen van een goede procesorde, WFR 2010/984.

maar wordt slechts een aantal, binnen het onderzoeksprogramma passende activiteiten genoemd:

- prof. dr. M. Feteris was op 9 december 2010 een van de sprekers tijdens het symposium *Judicial Decision making in a Multi-level System* aan de EUR. Zijn lezing was getiteld *European law in daily practice of a national court*.

- prof. dr. S.J.C. Hemels heeft in 2010 verschillende lezingen in binnen en buitenland gegeven. Zo heeft zij op 21 december 2010 tijdens het door de University of Antwerp Research School georganiseerde expert seminar *To Whom it may concern. Public private partnership on cultural heritage* de lezing *The added value of tax incentives to enhance private patronage* gegeven. Op 15 juni 2010 verzorgde zij op het Ministerie van OCW een studiemiddag over BTW en VPB aspecten die van belang zijn bij het ontwikkelen van beleid voor onderwijs- en culturele instellingen en op 1 oktober 2010 gaf zij de presentatie *Algemeen nut beogende instellingen* tijdens de 30e Fiscale Conferentie georganiseerd door het Ministerie van Financiën/de Belastingdienst en de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs over estate planning.

- mr dr. G.K. Fibbe heeft op 19 November 2010 tijdens het alumni congres van de Universiteit van Antwerpen de lezing *Hybride entiteiten onder de Europese richtlijnen – enkele kanttekeningen met betrekking tot de relatie Nederland-België* gegeven. Tevens verzorgde hij voor de NOB de cursus 'Belastingheffing van samenwerkingsverbanden in internationaal verband' alsmede de cursus 'Buitenlandse rechtsvormen en de Nederlandse belastingheffing' van de Post Academische Opleiding Belastingkunde (PAOB).

- mr. dr. A.C.G.A.C. de Graaf heeft op 11 juni 2010 tijdens het congres 'Naar een Europese winstbelasting' ter gelegenheid van het 40 jarig bestaan van het Fiscaal Economisch Instituut van de ESE de lezing *Voortuitgang Europese fiscale wetgeving; dead end?* gegeven. Prof. dr. S.J.C. Hemels gaf tijdens dit congres de presentatie *Het ondernemingsbegrip*. De uitgewerkte versies van beide presentaties zijn verschenen in de door Kluwer uitgegeven bundel *Naar een Europese winstbelasting?*.

- drs B.J. Kiegebeld heeft op 3 en 4 november deelgenomen aan de rondetafelbijeenkomst van de sectie Europees Fiscaal recht van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB). Op 15 november 2010 heeft hij de cursus Internationaal en Europees Belastingrecht voor specialisten; *Toetsing wetgeving aan EG recht* verzorgd voor de NOB. Op 24 november 2010 is hij opgetreden als spreker tijdens het Seminar van de Sectie Europees Belastingrecht van de NOB over recente ontwikkelingen.

- mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok nam op 26 november 2010 deel aan de expertmeeting "onzakelijke lening - oplossingsrichtingen" op de Universiteit Leiden.

- dr. D. Molenaar heeft op 4 december 2010 tijdens de International Taxation Conference in Mumbai, India gesproken over *Article 17 – Taxation on Artistes and Sportsmen*. Dit congres wordt jaarlijks georganiseerd door de Foundation International Taxation van prof. Roy Rohatgi en heeft een groeiend aantal deelnemers van academici, adviseurs en vertegenwoordigers van overheden.

- drs. B.W.A.M. Damsma heeft op 11 juni 2010 en 10 december 2010 samen met de Universiteit van Antwerpen en de Universiteit van Amsterdam een Multidisciplinair Overleg Transfer Pricing Nederland-België georganiseerd over aandeelhouderskosten.

Leden van de onderzoeksgroep hebben in 2010 ook diverse malen aan internationale congressen deelgenomen, hierna volgen een aantal voorbeelden (geen limitatieve opsomming). Prof. mr. drs. H.A.P.M. van Arendonk, prof. dr. J.J.M. Jansen en prof. dr. S.J.C. Hemels hebben deelgenomen

aan het congres van de European Association of Tax Law Professors (EATLP) dat van 27-29 mei in Leuven plaatsvond. Prof. mr. drs. H.A.P.M. van Arendonk, dr. D. Molenaar en mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok hebben deelgenomen aan het jaarlijkse IFA (International Fiscal Association) congres in Rome (29 augustus – 4 september 2010). Prof. dr. S.J.C. Hemels heeft van 11 t/m 13 november (met kwijtschelding van de congresfee) deelgenomen aan de conferentie ‘Recent and Pending Cases at the ECJ in Direct Taxation’ die was georganiseerd door the Institute for Austrian and International Tax Law van de Vienna University of Economics and Business in samenwerking met SFB-ITC, de Oostenrijkse IFA Branch en het Wolfgang Gassner Research Fund for International Tax Law.

5.4 Optredens in de media

De fiscaliteit wordt door ‘de gemiddelde Nederlander’ vaak nogal ingewikkeld gevonden. Het is echter ook die ‘gemiddelde Nederlander’ die als belastingbetaler het wetenschappelijk onderzoek, daaronder begrepen het fiscale onderzoek, financiert. Daarom rekent de onderzoeksgroep het mede tot haar verantwoordelijkheid om ook in reguliere media te communiceren over resultaten die in het kader van het onderzoeksprogramma zijn verkregen. In 2010 waren met name twee leden van de onderzoeksgroep veelvuldig met hun onderzoek in de media:

- Prof. dr. H. A. Kogels was in 2010 diverse malen in het nieuws vanwege de fiscale vrijstellingen die Nederland had beloofd in het FIFA bidbook voor het WK 2018, onder meer in de Volkskrant op 10 augustus 2010, Trouw op 12 augustus 2010 en op 29 november 2010 in het BBC One programma “Panorama”. Europeesrechtelijke regels leggen naar zijn mening nadrukkelijk grenzen op aan de autonomie van de Nederlandse overheid om in een dergelijk bidbook toezeggingen te doen, deze grenzen waren naar zijn mening overschreden.

- Prof. dr. S.J.C. Hemels was in het najaar van 2010 veel in de media naar aanleiding van de publicatie ‘Mecenaat en Fiscus’, de bezuinigingen op cultuur en de noodzaak voor culturele instellingen om meer eigen middelen te verwerven, onder meer in de Volkskrant van 22 oktober 2010, NRC Handelsblad 27 oktober 2010, Radio 1 Journaal 27 oktober 2010, RTL nieuws 28 oktober 2010, Dagblad van het Noorden 5 november 2010, OBA live op radio 5, 14 december 2010.

5.5 Lidmaatschappen van redacties, vaste medewerkerschappen

Vele leden van de onderzoeksgroep zijn als redactielid, vaste annotator of bewerker verbonden aan een groot aantal publicaties op fiscaal terrein. Voor de onderzoeksgroep is dit een goede manier om naar buiten te treden en de contacten met andere fiscale wetenschappers en met de fiscale praktijk te onderhouden. Bovendien weerspiegelt dit de waardering van vakgenoten voor de fiscale expertise van de leden van de onderzoeksgroep.

- prof. mr. drs. H.P.A.M. van Arendonk: hoofdredacteur Maandblad Belastingbeschouwingen, voorzitter van de redactie van EC Tax Review, lid redactie losbladige Rechtspersonen en bewerker Pensioen en andere toekomstvoorzieningen, losbladig, hoofdstuk X.
- mr. A.J.M Arends: annotator NTFR, vaste medewerker Fiscaal Praktijkblad.
- drs. B.W.A.M. Damsma: bewerker van de Vakstudie Nederlands Internationaal Belastingrecht; onderdeel recente ontwikkelingen OECD.
- prof. dr. M.W.C. Feteris: lid van de redactie van FED fiscaal Weekblad en van de reeks Fiscale Monografieën.
- mr. dr. A.C.G.A.C. de Graaf: lid van de redactie van het Maandblad Belasting Beschouwingen.

- prof. dr. S.J.C. Hemels: lid van de redactie van het Weekblad fiscaal recht, vaste medewerker Fiscale Berichten voor het Notariaat (FBN).
- prof. dr. J.J.M. Jansen: voorzitter van de redactie van het Weekblad voor fiscaal recht.
- drs. B.J. Kiekebeld: editor van EC Tax Review , vaste medewerker Weekblad fiscaal recht, vaste medewerker NTFR Beschouwingen, annotator NTFR, mede redacteur Licent Bundel Europees belastingrecht.
- mr. dr. Q.W.J.C.H. Kok: vaste medewerker van Ondernemingsrecht, annotator bij NTFR.
- prof. dr. H.A. Kogels: Chief editorial board van International VAT Monitor, lid van de redactieraad van Maandblad Belastingbeschouwingen en lid van de editorial board van EC Tax Review.
- dr. D. Molenaar: annotator bij NTFR.
- mr.dr. E. Nijkeuter: annotator bij NTFR.
- mr. M.E. Oenema: annotator bij Vakstudie Nieuws en FED en redactielid bij het Tijdschrift voor Fiscale Beheersing en Controle (TFBC).
- prof.dr. J.C.M. van Sonderen: lid van de redactie van Ondernemingsrecht.

5.6 Onderzoek voor derden

In het kader van het Erasmus Studiecentrum Belastingen Lokale overheden (ESBL), waarvan de onderzoekers ook meedoen aan het onderzoeksprogramma, heeft mr. A.P. Monsma in 2010 in opdracht van een ziekenhuis het onderzoek Objectafbakening ziekenhuis voor de Wet WOZ en de energiebelasting gedaan (inclusief een nader rapport), gepubliceerd op www.esbl.nl.

5.7 Overige activiteiten

Verschillende hoogleraren verzorgen regelmatig colleges aan andere universiteiten: Kogels, (Universiteit Hamburg/Universiteit Wenen); Stevens (Universiteit Hamburg, Freiburg, Münster, Linz, LLM Leiden en European Tax College van Leuven en Tilburg); Van Arendonk (Universiteit Antwerpen). De meeste hoogleraren zijn lid van de European Association of Tax Law Professors (EATLP). Kogels is secretaris-generaal van de IFA (International Fiscal Association), lid van het Kuratorium van het Max-Planck-Institut für Steuerrecht und Öffentliche Finanzen, lid van de Board of Trustees van het International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD) en lid van het Forum Standaardisatie ingesteld door de Minister van Economische Zaken. Damsma is lid van de BIAC Tax Committee (BIAC: Business Industry Advisory Committee) en deelnemer aan de vergaderingen van het EU Joint Forum on Transfer Pricing. Hemels is lid van de wetenschappelijke begeleidingscommissie van het onderzoek 'Geven in Nederland' (Vrije Universiteit Amsterdam), bestuurslid van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB), lid van de Commissie wetsvoorstellen van de NOB en bestuurslid van de Vereniging Kunst Cultuur Recht die twee maal per jaar een studiemiddag organiseert op het snijvlak van kunst, cultuur en recht. Fibbe is lid van de programmacommissie van de PAOB (Post Academisch Onderwijs Belastingrecht) alsmede examinator van de beroepsvereniging Register Belastingadviseurs (RB).

6. TOT SLOT

Gedurende het jaar zijn verschillende nieuwe initiatieven ontplooid en zijn een aantal eerder gestarte initiatieven afgerond, zoals het boek *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future*. Het onderzoeksprogramma leeft. Het streven is om ook in het jaar 2011 het aantal publicaties op peil te houden en om dan, door een betere gegevensverzameling, ook meer gestructureerde informatie te kunnen verstrekken over de overige activiteiten die de leden van de onderzoeksgroep binnen het programma verrichten en zullen gaan verrichten. Hiervoor zal – ervan uitgaande dat er geen op facultair niveau vervaardigd formulier komt - mede gebruik worden gemaakt van het formulier van het onderzoeksproject Decrypting the public power paradigm in denationalizing and privatizing Legal orders.

ANNEX BIJ 'FISCALE AUTONOMIE EN HAAR GRENZEN'

TABEL 1: PERSONELE FORMATIE IN FTE'S ONDERZOEK

	2008	2009	2010
Hoogleraren	1,20	1.20	1,36
Ander vast wp	1,80	1.30	0,56
Promovendi	0,00	0.00	2,2
Overig tijdelijk wp	0,82	0.60	0.60
			4,72 waarvan extern gefi- nancierd: 1,96, intern gefi- nancierd 2,76
Totaal WP	3,82	3.10	
Ondersteuning	0	0	0
			4,72 waarvan extern gefi- nancierd: 1,96, intern gefi- nancierd 2,76
Totaal staf	3,82	3.10	

Afwijkingen in 2010 vermoedelijk deels veroorzaakt doordat cijfers van eerdere jaren niet overeenkomen met de cijfers uit de Procedure Sanderskwalificatie. Medewerkers in tijdelijke dienst die aan een proefschrift werken zijn in de eerdere jaren opgenomen onder 'overig tijdelijk wp', voor 2010 staan deze onder promovendi. Een aantal extern gefinancierde onderzoekers zijn vermoedelijk in eerdere jaren niet meegenomen.

TABEL 2: KWANTITATIEVE ONDERZOEKSRESULTATEN PER JAAR

	2008	2009	2010
Wetenschappelijke publicaties			
Monografieën en handboeken	2	0	0
Dissertaties	4	1	0
Peer reviewed artikelen	8	0	2
Overige wetenschappelijke artikelen	18	20	28
Artikelen in bundels en verzamelwerken	7	11	16
Totaal	39	32	46
Vakpublicaties			
Monografieën en handboeken	2	22	8
Bundels en verzamelwerken	0	4	7
Artikelen	25	31	27
Annotaties	14	31	42
Electronische publicaties	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd	5
Totaal	41	88	89

TABEL 3: PROMOTIES PER JAAR

	2008	2009	2010
Aantal lopende promotie-onderzoeken	12	11	14
Aantal afgeronde promoties	4	3	0
Waarvan medewerker van het instituut	2	2	0
Waarvan niet-medewerker van het instituut	2	1	0
Duur promotieonderzoek in jaren ⁵	8	8	nvt

TABEL 4: LIDMAATSCHAPPEN VAN PROMOTIE- EN OPPOSITIECOMMISSIES

2010	Datum promotie	Naam promovendus	Titel van het boek	Naam universiteit	Promotiecommissie /oppositie
S.J.C. Hemels	12 mei	M.P. Lycklama a Nijeholt	Goodwill and value creation of acquisitions	Leiden	Oppositie
H.A. Kogels	15 april	R.A. Wolf	Carrouselfraude – Een Europees probleem vanuit Nederlands perspectief; een analyse van de fiscale regelgeving en jurisprudentie.	Groningen	Oppositie
A.J.A. Stevens	1 juli	B. Peeters	Fiscale transparantie: toerekening van inkomsten.	Antwerpen	Promotiecommissie

⁵ Duur afgerond promotieonderzoek promovendi in dienst van de ESL.

TABEL 5: OVERZICHT PUBLICATIES 'FISCALE AUTONOMIE EN HAAR GRENZEN'

Publicaties 2010

1 Wetenschappelijke publicaties

1.1 Monografieën en handboeken

1.2 Dissertaties

1.3 Peer reviewed artikelen

1. Evers, M. en Graaf, A.C.G.A.C. de (2010). Bestrijding van dividenddoorstroom-constructies: fiscale autonomie van de EU-lidstaten. *Maandblad Belasting Beschouwingen*, 79(10), 18 pp., 347-364.
2. Hemels, S.J.C. (2010). Opkomst en ondergang van de belastingsubsidies voor de filmsector. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 13(2), 124-143.

1.4 Overige wetenschappelijke artikelen

1. Arendonk, H.P.A.M. van (2010). Rapport Continuïteit en vernieuwing: meer continuïteit dan vernieuwing!, *Maandblad Belastingbeschouwingen*, 2010 (augustus), 14 pp., 255-268, ISSN 0005-8335, SDU Den Haag.
2. Evers, M. en Graaf, A. de (2010). Limiting benefit shopping: Measures of four large EU member states to counter erosion of their dividend tax. *EC Tax Review*, 19(5), 11 pp., 188-198.
3. Evers, M. en Graaf, A. de (2010). Limiting benefit shopping: Outline of a measure to Counter erosion of the dividend tax base in the EU. *EC Tax Review*, 19(6), 9 pp., 238-246.
4. Graaf, A.C.G.A.C. de, en Pötgens, F.P.G. (2010). Verontrustende Hoge Raad-uitleg verdragsbegrip 'inwoner'. *Weekblad fiscaal recht*, 139 (6848), 15 pp., 266-280.
5. Feteris, M.W.C. (2010). Kwaliteit van wetgeving en het decoderen van dubbele boodschappen *Weekblad fiscaal recht*, 139 (6857), 6 pp., 570-575.
6. Fibbe, G.K. (2010). Changes to the OECD Commentary on Collective Investment Vehicles Proposed by the OECD Committee on Fiscal Affairs. *Bulletin for International Taxation*, 2010 (maart), 14 pp., 138-151.
7. Fibbe, G.K. & Snoeij, R. (2010). De fiscale kwalificatie van de overeenkomst van gevestigde of altijdurende rente ('Perpetual'). *Weekblad fiscaal recht*, 139 (6858), 11 pp., 644-654.
8. Fibbe, G.K. (2010). Enkele fiscaal- en civielrechtelijke aspecten van hybride entiteiten. *Ondernemingsrecht*, 2010(3), 8 pp., 137-144.
9. Fibbe, G.K. (2010). Het begrip 'opbrengstgerechtigde' in de Wet DB 1965 met betrekking tot hybride entiteiten in inboundsituaties. *Maandblad Belastingbeschouwingen*, 2010 (maart), 13 pp., 145-157.
10. Hemels, S.J.C., Rompen, J., Smet, P., Waele, I. de, Adfeldt, S., Breuninger, G., Ernst, M., Carpentier, V. & Mostafavi, S. (2010). Freedom of establishment or free movement of capital: Is there an order of priority? Conflicting visions of national courts and the ECJ. *EC Tax Review*, 2010(1), 13 pp., 19-31.
11. Hemels, S.J.C. (2010). In het algemene en sociale belang ANBI en SBBI in de nieuwe schenk- en erfbelasting. *Tijdschrift Fiscaal Ondernemingsrecht*, 2010 (april), 10 pp., 48-57.

12. Hemels, S.J.C. & Rompen, J.W. (2010). Vestiging of kapitaalverkeer: welke vrijheid heeft prioriteit? *Weekblad Fiscaal Recht*, 139 (6871), 11 pp., 1058-1068.
13. Kogels, H.A., (2010). The application of the Zero VAT Rate on Children's Footwear, *British Tax Review*, 2010 (6), 11 pp., 688-698.
14. Kogels, H.A. (2010). VAT Fraud with Emission Allowances Trading, *EC Tax Review*, 2010 (5), 2 pp., 186-187.
15. Kogels, H.A. (2010). Towards a Single VAT Rate in the Netherlands?, *International VAT Monitor* 2010 (mei/juni), 2 pp., 173-174.
16. Kogels, H.A. (2010). Fiscale vergroening: meer continuïteit dan vernieuwing, *Maandblad Belasting Beschouwingen*, 2010 (7/8), 11 pp., 289-299.
17. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). Domestic and cross-border loss relief in the European Union, *Intertax* 2010 (12), 9 pp., 663-671.
18. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). Ondernemingsfinanciering in de vennootschapsbelasting, *Maandblad Belasting Beschouwingen*, 2010 (7/8), 11 pp., 268-277.
19. Kok, Q.W.J.C.H. and Op den Brouw, J. (2010). When does hedging accounting have to be applied?, *Derivatives and Financial Instruments*, 2010 (7), 4 pp., 83-86.
20. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). De onmogelijkheid van een grensoverschrijdende fiscale eenheid in de vennootschapsbelasting, *Weekblad Fiscaal Recht*, 139 (6858), 8 pp., 607-615.
21. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). Schuldsanering in de vennootschapsbelasting, *Ondernemingsrecht*, 2010 (5), 7 pp., 179-185.
22. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). Interest and forex fluctuations, *Derivatives and Financial Instruments*, 2010 (1/2), 4 pp., 21-24.
23. Molenaar, D. (2010). Available Options to change Article 17 (Artist & Sportsmen), *International Taxation*, 2010 (4), 8 pp., 61 t/m 68.
24. Nijkeuter, E. (2010). Over (niet) aangewezen ontwikkelingslanden en Europees recht, *Weekblad Fiscaal Recht*, 2010 (6887), 10 pp., 1622-1631.
25. Nijkeuter, E. (2010). On Recent Developments in the Taxation of Cross-Border Passive Income from a European Perspective, *Derivatives and Financial Instruments*, 2010 (7/8), 5 pp., 117-121.
26. Oenema, M.E. (2010). De informatieverplichting onder het handhavingsconvenant. *Weekblad Fiscaal Recht*, 2010(26).
27. Wilde, M.F. de (2010). Some thoughts on a Fair Allocation of Corporate Tax in a Globalizing Economy, *Intertax*, 2010 (5), 25 pp., 281-305.
28. Wilde, M.F. de (2010) On X Holding and the ECJ's Ambiguous Approach Towards the Proportionality Test, *EC Tax Review*, Vol. 19, No. 4, pp. 170-182, August 2010.

1.5 Artikelen in bundels en verzamelwerken

1. Arendonk, H.P.A.M. van (2010). Local authorities and fiscal autonomy: state aid? In: Jansen, J.J.M. (ed) *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future*, 33 pp., 201-233, Kluwer Law International: Alphen aan den Rijn, ISBN 978-90-411-3403-5.
2. Arendonk, H.P.A.M. van (2010). Terugwerkende kracht van fiscale wetgeving: wetgevingskunst(jes), in vriendenbundel Jan Kees Bartel, *de fiscale kunstenaar, ter gelegenheid van zijn afscheid als lid van de*

Raad van State op 26 mei 2010, onder redactie van H.P.A.M. van Arendonk, J.J.M. Jansen en L.G.M. Stevens, SDU Uitgevers Den Haag, 17 pp., 19-35. ISBN 978 90 1238 408 7.

3. Evers, M. en Graaf, A. de (2010). Pushing back frontiers: (Un)charted territories in the field of international tax law and EU law, in *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future*, edited by Sjaak J.J.M.Jansen, uitgave Kluwer Law International BV Netherlands, Eucotax serie, 50 pp., 151-200, ISBN 978-90-411-3403-5.
4. Feteris, M.W.C. (2010). 15 jaar Awb en belastingrecht, in: *Bestuursrecht harmoniseren: 15 jaar Awb*, redactie: T. Barkhuysen, W. den Ouden en J.E.M. Polak, Den Haag 2010, 25 pp., 359 t/m 373, ISBN 978-8974-265-0.
5. Graaf, A.C.G.A.C. de (2010). Vooruitgang Europese fiscale wetgeving: dead end?, in: *Naar een Europese Winstbelasting*, Albregtse, D. e.a. (Eds.), Kluwer: Deventer, 15 pp., 95-109, ISBN 978-9013-0768-5.
6. Hemels, S.J.C. (2010). Het ondernemingsbegrip in de inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting en omzetbelasting: overeenkomsten, verschillen en mogelijkheden voor kruisbestuiving in EU-perspectief. In P. Kavelaars & D.A. Albregtse (Eds.), *Naar een Europese winstbelasting?* Deventer: Kluwer, 19 pp., 111-129, ISBN 978-9013-0768-5.
7. Jansen, J.J.M. (2010). Freedom of Establishment and Transfers of Corporate Seats, in *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future*, edited by Sjaak J.J.M.Jansen, uitgave Kluwer Law International BV Netherlands, Eucotax serie, 20 pp., 99-118, ISBN 978-90-411-3403-5.
8. Jansen, J.J.M. (2010). The Future of Fiscal Sovereignty: Some Closing Thoughts, in *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future*, edited by Sjaak J.J.M.Jansen, uitgave Kluwer Law International BV Netherlands, Eucotax serie, 38 pp., 233-270, ISBN 978-90-411-3403-5.
9. Kiekebeld, B.J. en Smit, D.S. (2010). EU Free Movement of Capital and Corporate Income Taxation: The Relationship between the Free Movement of Capital and the Other TFEU Freedoms and Justification Grounds in a Third Country Context, in *Fiscal Sovereignty of the member states in an internal market. Past and future*, edited by Sjaak J.J.M.Jansen, uitgave Kluwer Law International BV Netherlands, Eucotax serie, 32 pp., 119-150, ISBN 978-90-411-3403-5.
10. Kogels, H.A. (2010). *Ontwikkeling in de tariefstructuur van de btw*, in vriendenbundel Jan Kees Bartel, de fiscale kunstenaar, ter gelegenheid van zijn afscheid als lid van de Raad van State op 26 mei 2010, onder redactie van H.P.A.M. van Arendonk, J.J.M. Jansen en L.G.M. Stevens, SDU Uitgevers Den Haag, 15 pp., 139-153, ISBN 978-90-1238-408-7.
11. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). Opties in de deelnemings sfeer en de aanmerkelijkbelangsfeer., bijdrage aan Vriendenbundel '40 Jaar Cursus Belastingrecht', Kluwer, Deventer 2010, 9 pp., 99-107, ISBN 9789013081138.
12. Monsma, A.P. (2010). Juridische (on)mogelijkheden van het verstrekken van WOZ-gegevens. *Symposium breder gebruik van WOZ-gegevens*. ESBL-brochure 13: Rotterdam, 12 pp, 7-18.
13. Stevens, A.J.A (2010). Hybride entiteiten en belastingverdragen, *Maandblad Belasting Beschouwingen*, Themanummer: Hybride entiteiten, 2010 (april), SDU Uitgevers, Den Haag, 10 pp, 135-144, ISSN 0005 – 8335.
14. Stevens, A.J.A. (2010). *Het nieuwe classificatiebesluit NTFR – Beschouwingen*, 2010 (12), april 2010, nummer 4, p. 7- 13, SDU Uitgevers, Den Haag ISSN 1874 – 1703.
15. Stevens, A.J.A. (2010) *Herzien art. 7 OESO-Modelverdrag NTFR- Beschouwingen*, 2010 (35), oktober nummer 10, 6 pp, 17-22, SDU Uitgevers, Den Haag ISSN 1874- 1703.

16. Van Sonderen, J.C.M. (2010) Aandelen als arbeidsbeloning, in vriendenbundel Jan Kees Bartel, de fiscale kunstenaar, ter gelegenheid van zijn afscheid als lid van de Raad van State op 26 mei 2010, onder redactie van H.P.A.M. van Arendonk, J.J.M. Jansen en L.G.M. Stevens, SDU Uitgevers Den Haag, 15 pp., 139-153, ISBN 978-90-1238-408-7.

2 Vakpublicaties

2.1 Monografieën en handboeken

1. Arends, A.J.M. (2010). *Bewerking Cursus Inkomstenbelasting* hoofdstukken 3.6 t/m 3.8 en 5, 406 pagina's, januari t/m maart 2010, ISBN 9789013075267.
2. Damsma, B.W.A.M. (2010). *Aantekeningen I.26-I.32 Vakstudie Nederlands Internationaal Belastingrecht* inzake recente ontwikkelingen binnen de OECD.
3. Graaf, A.C.G.A.C. de Stevens, A.J.A., en Kavelaars, P. (2010). *'Internationaal belastingrecht'*, Hoofdstuk 1: Algemene karakteristieken, p. 1-35, 39-47 en 113-130 en hoofdstuk 3: Vermogensinkomen, vermogenswinsten en vermogen, p. 187- 247, FED fiscale studiereserie nr. 39, vierde herziene druk, Kluwer Deventer 2010, ISBN 978 90 13 07450 5.
4. Hemels, S.J.C. en Grapperhaus, F.H.M. (2010). *Mecenaat en fiscus*, 66 pp., Kluwer: Deventer ISBN 978-90-130-7857-2.
5. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). *Bewerking Cursus Belastingrecht* (deel vennootschapsbelasting), onderdeel 2.4 (deelnemingsvrijstelling), ISBN 9789013086546.
6. Molenaar, D., Kamphuis, P.L.M., Veldhuijzen E. (2010). *Artiest en fiscus'*, 10e herziene druk, 183 pagina's, Kluwer Deventer, ISBN 978-90-13-07735-3.
7. Stevens, A.J.A., Graaf, A.C.G.A.C. de en Kavelaars, P. (2010). *'Internationaal belastingrecht'*, Hoofdstuk 1: Algemene karakteristieken, p. 35-39 en 48-113 en hoofdstuk 2: De winstsfeer, p. 131- 186, FED fiscale studiereserie nr. 39, vierde herziene druk, Kluwer Deventer 2010, ISBN 978 90 13 07450 5.
8. Stevens, A.J.A. (2010). *Personengesellschaften im Internationalen Steuerrecht – Handboek* onder redactie van F. Wassermeyer, S. Richter en H. Schnittker 2010, 'Kapitel 27: Niederlande', p. 1149-1172, Verlag Dr. Otto Schmidt KG, Köln 2010, ISBN 978-3-504-26057.

2.2 Bundels en verzamelwerken

1. Arendonk, H.P.A.M. van (2010). De hervormingsdrift op fiscaal terrein; van Commissie-Oort tot en met Studiecommissie Belastingstelsel, in Herziening belastingstelsel. *Een sprong in het duister of een grote sprong voorwaarts?* uitgave Nederlandse Orde van Belastingadviseurs met bijdragen jaarcongres 2010, 18 april 2010, 13 pp., 69-81, ISBN 978 90 78856.
2. Fibbe, G.K. & Kinders, O. (2010). *De staat van het Nederlandse vestigingsklimaat voor investeringsfondsen in 2009*. Amsterdam: Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen, ISBN 978-90-812711-3-4.
3. Hemels, S.J.C. (2010). Hoofdstuk 10.5 ANBI en SBBI. In: F. Sonneveldt en A.H.N. Stollenwerck, *Estimate planning*, 19 pp, p. 424-442, Sdu: Den Haag, ISBN 978-90-12-38485-8.
4. Kok, Q.W.J.C.H. (2010). hoofdstukken 6, 7 en 9 in: Heithuis, Van den Dool mmv B. de Nies en Q.W.J.C.H. Kok *Compendium Vennootschapsbelasting*, Uitgeverij Kluwer BV, ISBN 9789013087116.
5. Kok, Q.W.J.C.H., Nijkeuter, E., Ros, E. en Bruijsten, C. (2010). *Vpb gids 2010*, Kluwer/Deventer, Hoofdstuk 7, 11 en 12, ISBN-13: 9789013072020.

6. Roelen, A.W.M. (2010). *Pensioen- en andere toekomstvoorzieningen*, supplement 164 (maart 2010), Hoofdstuk XII en XIII, Losbladige uitgave Kluwer, Pensioen- en andere toekomstvoorzieningen, 150 pp.
7. Roelen, A.W.M. (2010). *Pensioen- en andere toekomstvoorzieningen*, supplement 167 (juli 2010), Hoofdstuk XII en XIII, Losbladige uitgave Kluwer, Pensioen- en andere toekomstvoorzieningen, 150 pp.

2.3 Artikelen

1. Arendonk, H.P.A.M. van (2010). Exit taxes: separation of powers?, *EC Tax Review*, 2010 (4), 3 pp., 60-62, Uitgever Kluwer Law International, ISSN 0928-2750.
2. Arendonk, H.P.A.M. van (2010). Nationale belastingstelsels en Europa. *De Europese samenwerking in Fiat Justitia*, jaargang 22 nr. 5, september 2010, 5 pp., 32-36, uitgave Juridische Faculteitsvereniging Rotterdam, Rotterdam, ISSN 1566-7375.
3. Arends, A.J.M. (2010). Terbeschikkingstellingsperikelen met de BV voor gehuwden opgelost?, *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie*, 2010 (6856), 6 pp., 689-694.
4. Arends, A.J.M., en Rutten, M.H.H. (2010). Overzicht van de wijzigingen in box 3 van de inkomstenbelasting in 2010 en 2011, *Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie*, 2010 (6832), 8pp., 155-162.
5. Arends, A.J.M. (2010). Wijzigingen en aanvullingen op de op Prinsjesdag gepresenteerde plannen, *Fiscaal praktijkblad*, 16 november 2010, 4 pp., 17-20.
6. Bont, G.J.M.E. de (2010). De windmolen Edelweiss, *Weekblad Fiscaal recht* 2010 (6887), 2 pp., 1620-1621.
7. Bont, G.J.M.E. de (2010). De belastingadviseur als onbezoldigd opsporingsambtenaar *Het Register*, 2010, nr. 2, 4 pp., 8-11.
8. Bont, G.J.M.E. de (2010). De belastingadviseurs in vijandelijke linies, *Fiscaal praktijkblad*, 2010, nr. 15, 3 pp., 19-21.
9. Bont, G.J.M.E. de (2010). De zittingszaal als mijnenveld, *Het Register*, 2010, nr. 9, 4 pp., 33 t/m 35.
10. Bont, G.J.M.E. de (2010). Ik wil een relatie met de Belastingdienst, *NtFR* 2010 (24), 2 pp., 1-2.
11. Bont G.J.M.E. de, en Sitsen, J.M. (2010). Tour d'horizon fiscaal strafrecht anno 2010, *Tijdschrift voor Formeel Belastingrecht*, 2010 (8), 7 pp., 13-19.
12. Damsma, B.W.A.M. (2010). Proposed changes to the code of conduct for the Arbitration Convention, *International Transfer Pricing Journal*, 17 (1).
13. Fibbe, G.K., Snoeij, R. en Brouwer, A. (2010). Nieuwe standaard IFRS 3R – Verwerking van earn-out vergoedingen, *Fusie & Overname*, 2010 (8), 3 pp., 6-8.
14. Fibbe, G.K. (2010). Voor een klein land als Nederland is het van groot belang dat er Nederlandse fiscalisten in de wereldwijde financiële topcentra werkzaam zijn, *De Aanslag – een uitgave van de Rotterdamse Fiscalisten Vereniging Christiaanse Taxateur*, 2010 (3), 1 pp., 10.
15. Hemels, S.J.C., Brouwer, J., Donk O. van der en Huisman, N. (2010). 'The Netherlands' Middle East Tax Treaties' *Tax Notes International*, 6 September 2010, 3 pp., 746-748.
16. Hemels, S.J.C. (2010). ANBI anno 2010, *Fiscale Berichten voor het Notariaat*, 2010 (68), 4 pp, 3-6.
17. Hemels, S.J.C. (2010). Canada, Netherlands Agree on Treaty Treatment of Closed Mutual Funds. *Tax Notes International*, 2010, 58 (11), 1 pp., 868.

18. Hemels, S.J.C. (2010). European Commission Misfired in Dutch VAT Case, ECJ Says. *Tax Notes International*, 2010 (5 April), 4 pp., 27-30.
19. Hemels, S.J.C. (2010). Fiscale informatievoorziening, *Nederlands Tijdschrift voor Fiscaal Recht*, 2010 (18 februari), 4 pp., 1-4.
20. Hemels, S.J.C. (2010). The attractiveness of the Netherlands for Japanese investors: a focus on tax (Japans transcript van een lezing gegeven voor de Japan Tax Association op 27 oktober 2009). *Sozei Kenkyu, Journal of Taxation Studies*, 2010 (1), 23 pp., 125-147.
21. Kiekebeld, B.J. (2010). Fiscale eenheid niet over de grenzen!, *NTFR Beschouwingen*, 2010 (18), 4 pp., 16- 19.
22. Kogels, H.A. (2010). *Fiscaal paradijs voor de FIFA?*, *Het Register*, september 2010 (9), 1 pp., 13.
23. Monsma, A.P. (2010). Interlokaal 1. *Belastingblad* 2010, 4 pp., 540-543.
24. Monsma, A.P. (2010). Lokale belastingen in Rotterdam en New York: WOZ en OZB. *De Aanslag*, 2010 (3), 3pp., 24-25.
25. Roelen, A.W.M. (2010). Een blik op enige onderdelen van de gewijzigde Successiewet, *Maandblad Belasting Beschouwingen* 79 (5), mei 2010, 10 pp., 179-188.
26. Van Sonderen, J.C.M. (2010). Este tratamentul fiscal roman al pierderilor transfrontaliere in concordanta cu reglementarile Uniunii Europene?, *Consultant Fiscal* (een Roemeens tijdschrift), september-oktober 2010, 5 pp., 29-33.
27. Sonderen, J.C.M. van (2010). Is the Romanian tax treatment of losses in cross-border situations EU-proof? *Consultant Fiscal*, december 2010.

2.4 Annotaties

1. Arends, A.J.M., Conclusie A-G Niessen 4 februari 2010, NTFR 2010/1234, 2 pp., 13-14.
2. Arends, A.J.M., Rechtbank Haarlem 28 september 2010, 10/00811, NTFR 2010/2665, 1 pp., 17.
3. Arends, A.J.M., Hof Amsterdam 30 september 2010, 08/00097, NTFR 2010/2608, 1 pp., 20.
4. Arends, A.J.M., Rechtbank Leeuwarden 29 oktober 2010, 10/00467, NTFR 2010/2920, 1 pp., 47.
5. Arends, A.J.M., Hof Leeuwarden 11 december 2009, 08/00114, NTFR 2010/143, 1 pp., 30.
6. Arends, A.J.M., Hof Den Bosch 18 december 2009, 08/00487, NTFR 2010/1233, 2 pp., 12-13.
7. Arends, A.J.M., Hoge Raad 13 augustus 2010, 09/00181, NTFR 2010/1905, 1 pp., 19.
8. Arends, A.J.M., Hoge Raad 26 november 2010, 10/01679, NTFR 2010/2748, 1pp., 20.
9. Arends, A.J.M., Hoge Raad 26 november 2010, 10/01679, NTFR 2010/2748, 1 pp., 21.
10. Bont, G.J.M.E. de, Hoge Raad 26 juni 2009 42.764, BNB 2010/5.
11. Kok, Q.W.J.C.H., Hof Arnhem, 27 april 2010, 09/00092, NTFR 2010/1376.
12. Kok, Q.W.J.C.H., Hoge Raad 18 juni 2010, nr. 08/03662, NTFR 2010/1759.
13. Kok, Q.W.J.C.H., Hoge Raad 8 oktober 2010, nr. 08/04644, NTFR 2011/317.
14. Molenaar, D., Rechtbank Breda 24 september 2010, nr.09/05553, NTFR 2010/2421.
15. Molenaar, D., Rechtbank Haarlem 21 september 2010, nr.09/06258, NTFR 2010/2823.

16. Molenaar, D., Rechtbank Den Haag 7 juli 2010, nr.09/01452, NTFR 2010/2118.
17. Molenaar, D., Conclusie A-G Van Ballegooijen 18 mei 2010, nr.09/03655, NTFR 2010/1491.
18. Molenaar, D., Hoge Raad 24 september 2010, nr.09/00296 en nr.09/00400, NTFR 2010/2207.
19. Molenaar, D., Rechtbank Haarlem 28 mei 2010, nr.09/02093, NTFR 2010/1599.
20. Molenaar, D., Hof Den Haag 19 oktober 2010, nr.10/00102, NTFR 2010/2659.
21. Molenaar, D., Hof Den Bosch 1 oktober 2010, nr.04/01677, NTFR 2010/2287.
22. Molenaar, D., Hof Den Haag 28 juli 2010, nr.09/00771, NTFR 2010/2668.
23. Makkinga, F.J.H.L., Rechtbank Haarlem 17 december 2009, nr. AWB 08/7708, Belastingblad 2010, 2 pp., 231-232.
24. Makkinga, F.J.H.L., Hoge Raad 12 februari 2010, nr. 09/02834, Belastingblad 2010, 2 pp., 375-376.
25. Makkinga, F.J.H.L., Rechtbank Zutphen 17 februari 2010, nr. 08/1712, Belastingblad 2010, 3 pp., 647-649.
26. Makkinga, F.J.H.L., Rechtbank Breda 15 maart 2010, nr. AWB 08/5927, Belastingblad 2010, 3 pp., 719-721.
27. Makkinga, F.J.H.L., Rechtbank Zwolle-Lelystad 19 februari 2010, nr. Awb 08/1833, Belastingblad 2010, 2 pp., 783-784.
28. Makkinga, F.J.H.L., Hoge Raad 4 juni 2010, nr. 09/04225, Belastingblad 2010, 2 pp., 892-893.
29. Makkinga, F.J.H.L., Hoge Raad 10 september 2010, nr. 09/03346, Belastingblad 2010, 2 pp., 1408-1409.
30. Makkinga, F.J.H.L., Hof 's-Hertogenbosch 7 oktober 2010, nr. 09/00474, Belastingblad 2010, 3 pp., 1488-1490.
31. Nijkeuter, E., Gerechtshof Amsterdam, 11 maart 2010, nr. 06/00252 (Mededingingsboetes), NTFR 2010/830-832, 4 pp., 4-7.
32. Nijkeuter, E., Conclusie A-G Wattel, 23 juni 2010, nr. 43 761 (Gielen), NTFR 2010/ 1699, 3 pp., 46-48.
33. Nijkeuter, E., Hof Den Haag, 23 februari 2010, nr. 08/00421, NTFR 2010/892, 2 pp., 22-23.
34. Nijkeuter, E., Europese Commissie, 18 maart 2010, IP/10/298, NTFR 2010/1019, 2 pp., 51-52.
35. Nijkeuter, E., HvJ EU 15 maart 2010, C-096/08, NTFR 2010/1257, 6 pp., 36-41.
36. Nijkeuter, E. HvJ EU 24 juni 2010, nr. c-338/08, NTFR 2010/1619, 6 pp., 43-48.
37. Nijkeuter, E., Rechtbank Haarlem 3 augustus 2010, nr. 08/05180, NTFR 2010/ 2180, 7 pp., 32-38.
38. Oenema, M.E, Hoge Raad 13 november 2009, nr. 08/04594, FED 2010/1.
39. Oenema, M.E., Hoge Raad 26 maart 2010, nr. 09/02804, FED 2010/64.
40. Oenema, M.E., Hoge Raad 13 augustus 2010, nr. 09/00018, FED 2010/101.
41. Oenema, M.E., Hoge Raad 13 augustus 2010, nr. 09/00019, FED 2010/102.
42. Oenema, M.E., Hoge Raad 13 augustus 2010, nr. 09/00020, FED 2010/103.

2.5 Elektronische publicaties

1. Hemels, S.J.C., NDFR: Deel inkomstenbelasting, commentaar op de artikelen 6.32 t/m 6.39; deel vennootschapsbelasting, artikelen 6, 9, eerste lid onderdeel h en i en artikel 16 (on-line uitgave, 5 updates per jaar)
2. Makkinga, F.J.H.L., Bijdrage aan Fiscale Encyclopedie De Vakstudie, onderdeel Lokale Belastingen en Milieuheffingen, art. 17 Wet WOZ, art. 223 Gemeentewet en art. 224 Gemeentewet, Kluwer, Deventer.
3. Molenaar, D., NDFR, Deel loonbelasting, commentaar op art. 5a, 5b, 8a, 35 t/m 35n (artiesten- en beroepssportersregeling) en Deel Internationaal Belastingrecht, commentaar op art. 16 (bestuurders en commissarissen) en art. 17 (artiesten en sporters) van het OESO Modelverdrag.
4. Monsma, A.P., NDFR: Deel WOZ en lokale belastingen, commentaar op de artikelen 222 t/m 226, 234 en 235 Gemeentewet (online uitgave, 5 updates per jaar).
5. Nijkeuter, E., NDFR: Deel vennootschapsbelasting, commentaar op de artikelen artikelen 15, 15aa, 15ab, 15ad, 15ae, 15af, en 15ag; deel vennootschapsbelasting 4, (on-line uitgave, 5 updates per jaar)